

P 3A 9110
afgiftekantoor Brussel X
Oude Graanmarkt 5
1000 Brussel

 bpost
PB-PP | B-06386
BELGIE(N)-BELGIQUE

MAANDBLAD > JAARGANG 46 > NUMMER 2 >
FEBRUARI 2022 (verschijnt niet in juli en augustus)

DE VIJFHOEK

BUREN VAN DE MARKTEN > P6
> LUCIUS ROMEO-FROMM

BRUSSELSE ARCHITECTUUR > P8
> NAAMSEPOORT

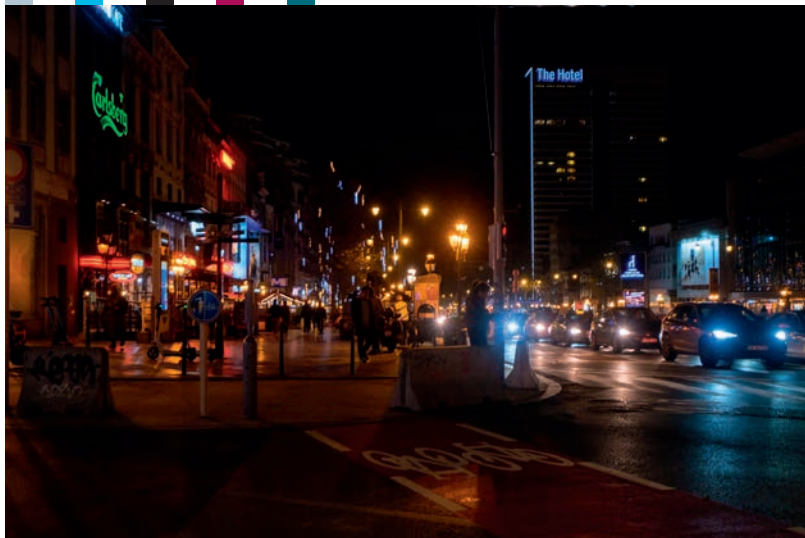
HALTE VAN DE MAAND > P9
> NAAMSEPOORT

Halte van de maand: Naamsepoort

© PATRICIA GROBBEN

 brusselse
gemeenschaps
centra

© KATRIEN COLENBIE

FEBRUARI IN DE MARKTEN

Deze maand strijkt de redactie van 'De Vijfhoek' neer op en rond de Naamsepoort. De Naamsepoort is zo'n typisch paradoxale plek in Brussel: enerzijds is dat de wijk die het Zuiden al van ver aankondigt. Er is de Matongewijk natuurlijk, wat verderop de aangename drukte op de Gulden Vlieslaan, een uitgaansbuurt met cinema's, cafés, shoppingcentra. Een buurt met zijn winkels-die-je-nergens-anders-vindt en zijn winkels-van-dertien-in-een-dozijn. Het is op die manier een erg stedelijke plek: druk, chaotisch, geharrewar van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Een 'intermodale' plek zoals verkeersdeskundigen dat zo graag benoemen: een overstaplekk waar je de metro kan inruilen voor een bus of omgekeerd. Het is een buurt met verschillende snelheden: je kan er wachten of rennen, flaneren of met zevenmijlslaarzen doorheen stappen. Een plek voor Brusselaars op zoek naar vertier of met 'shoppingdrang'.

Anderzijds heeft de Naamsepoort ook iets noordelijks: de kille stadsboulevard is er te breed, de omgeving is er té lelijk en te winderig, er is die rotonde ontsierd door, zoals Marcel Rijndams in zijn bijdrage terecht stelt, mislukte ventilatieschachten. De plek is onaf, de stedenbouwkundigen zijn de Naamsepoort vergeten of ze hebben er zich té veel mee gemoeid, wie zal het zeggen. In ieder geval een buurt die wat veel heeft geleden onder de bruxellisation: wat architecturale bric-à-brac, aan de voet van een karakterloze toren. Voor sommigen een plein zonder sterke identiteit, een transitplek om snel even te passeren. "Passons, il n'y a rien à voir" of "Opzij, mijn bus wacht niet op mij".

En misschien is door die mix van kille noordelijkheid en chaotische zuiderlijkheid de Naamsepoort juist een heel authentieke Brusselse plek: een beetje weerbarstig, niet mooi om naar te kijken maar wél om te gebruiken. Een porte de l'Amour of een porte de la Négligence: de Brusselaar mag kiezen. De Naamsepoort is Brussel in het klein: niet meteen te vatten of te begrijpen. We doen in dit nummer toch een poging. Een beetje toch.

De redactie

Eerst en vooral wens ik je een fijne en warme start van 2022. Hopelijk heb je er op een of andere manier een mooi feest van kunnen maken.

Hier in de Markten hebben we de week voor de vakantie nog even veel leven in huis gehad, een 15-tal kinderen kwam bij ons spelen in de noodopvang omdat de scholen een week vroeger sloten. Het was ineens gezellig druk, met veel gestommel en vrolijke stemmetjes in de gangen.

Omikron heeft ons nu al even in de ban, maar we kijken toch al uit naar nieuwe projecten en activiteiten in De Markten. De nieuwe cursussen starten weldra, jammer genoeg in een beperkt programma. De sportlessen en kinderactiviteiten gaan door, maar voor sommige van onze cursussen, zoals Stemmer, Sumi-E en Toneel is spelen, zoeken we naar andere formats. Wil je op de hoogte gehouden worden wanneer één van deze cursussen terug heropstart, stuur zeker een mailtje naar cursussen@de-markten.be en we geven een seintje van zodra het weer mag.

De komende maanden zal jouw favo-

riete magazine jammer genoeg een beetje trager in je brievenbus vallen, Corona heeft ook hier voor de nodige obstakels gezorgd, en we zorgen liever voor een kwaliteitsvol blad, dan een Vijfhoek die met haken en ogen aan elkaar hangt. Verwacht je dus aan een interessant maart/april nummer en daaropvolgend een mooi mei/juni nummer.

Ook werken we nog aan een aantal andere mooie projecten, die zullen doorgaan voor de grote verbouwingswerken aan De Markten starten. We beginnen met de tentoonstelling Dakar van Moussem, vanaf 4 februari te zien in onze tentoonstellingszalen.

De Stad der Tuinen zet vanaf maart de binnenkoer en de tentoonstellingszalen op zijn kop. Met als uitgangspunt de aankomende feestelijkheden rond 100 jaar Tuinwijken in Brussel, starten we een zoektocht naar de idealen waar 100 jaar geleden de tuinwijken uit ontstonden: kwaliteitsvol leven en wonen in de stad, met groen in de buurt. De stadsbiografen fotograferen deze tuinwijken van weleer met een hedendaagse blik terwijl het jonge

kunstenarscollectief z.a.t. hun utopische versie van de tuin in de stad vandaag tonen. Brukselbinnestebuiten organiseert enkele wandelingen vanuit De Markten en kunstenaar Bilal Alnouri leert 10- tot 12-jarigen omgaan met kunst en hun eigen artistieke expressie ontdekken. Elke zaterdag van 14u30 tot 16u30. Er is nog plaats! Schrijf je kunstzinnige zoon of dochter dus meteen in voor de Bee Bee klas via onze website.

We sluiten ons ingekorte seizoen af met Under Construction, een hommage aan onze residenten die tonen waar ze al die tijd mee zijn bezig geweest in De Markten. We hebben dit al eens aangekondigd, en toen jammer genoeg moeten uitstellen, Corona Oblige, maar nu staan ze er echt!

Tot snel in De Markten!

Eva Wilsens

Centrumverantwoordelijke

EXPO MOUSSEM CITIES - DAKAR

SOLY CISSÉ – HAMEDINE KANE

De nieuwe editie van Moussem Cities zet de schijnwerpers op Dakars bloeiende kunstscène. De hoofdstad van Senegal wordt beschouwd als het economisch, politiek en cultureel

knooppunt van West-Afrika. De Markten en Moussem stellen twee kunstenaars uit Dakar voor in de tentoonstelling: Soly Cissé en Hamedine Kane.

© SOLY CISSÉ

SOLY CISSÉ

In zijn tekeningen, sculpturen en neo-expressionistische schilderijen verkent Soly Cissé de relatie tussen traditie en moderniteit, mens en natuur, het spirituele en het profane. Zijn composities, gekenmerkt door dikke penseelstreken en intense kleurenpaletten, brengen een fantastisch, onrustbarend universum aan het licht waarin menselijke figuren, dieren en hybride wezens evolueren.

HAMEDINE KANE

Kunstenaar en regisseur Hamedine Kane leeft en werkt tussen Dakar en Brussel. In zijn praktijk zoekt hij landsgrenzen op als plaatsen van doorgang

HAMEDINE SCULPTURE LAMPE MUTANTE X1 -
© HAMEDINE KANE

en transformatie, als een centraal element in de conceptie van een rondreizende identiteit. Hamedines films en beeldend werk werden ondermeer getoond in Londen, Dakar, Parijs, Mumbai, Taipei, Casablanca, Oslo, Lubumbashi en Brussel. Naast deze expo kan je zijn films ontdekken in het programma van Cinéma Nova. Neem zeker ook een kijkje op de website: dakar.moussem.be.

- Vanaf vrijdag 4 tot 27 februari van 12 tot 18u, elke dag, behalve maandag geopend
Info: dakar.moussem.be.

> VERGEZICHT

OP DE BANK >LILY

Het is een mistige ochtend, mensen banen hun weg door de ochtendspits. Ik sta aan de halte van de Naamsepoort, mijn vingers vriezen er net niet af. Terwijl ik zo veel mogelijk gehaaste zielen probeer aan te spreken, wordt het gesprek telkens onderbroken omdat ze naar hun bus moeten rennen. Ik blijf hier staan met mijn micro in mijn handen en het leven raast door.

Tot ik Lily ontmoet, een 21-jarige theaterstudente uit Avignon. Ze kwam anderhalf jaar geleden naar deze stad om aan de privéschool Cours Florent te studeren in Laken. Terwijl ze in de examenperiode zit moet ze ook achter haar bureau kruipen. "Vandaag moet ik dus studeren en werken in het restaurant The Loft, gelukkig zijn mijn examens nog niet meteen en kan ik nog even rusten."

Ze woont niet ver van de Naamsepoort, een buurt die haar wel kan bekoren. Ik vraag haar dan ook om Brussel in drie woorden te omschrijven: "Ik zou zeggen sympathiek, omdat de mensen hier over het algemeen wel heel

vriendelijk zijn." Daarnaast haalt ze het woord creatief nog naar boven: "aangezien er ook heel wat te doen is in de creatieve sector". En als laatste gaat ze voor gebouwen, en lacht even voor ze zegt dat er toch wel heel wat gebouwen staan in deze hoofdstad.

We hebben het nog even over de corona, acteren met een mondkapje op is toch niet vanzelfsprekend. "Het is al zeker interessant geweest om zo te repeteren, maar je leert er ook veel uit. Het vraagt je om meer met je ogen en lichaam te gaan werken." Lily blijft positief, maar toch vindt ze het erg jammer dat ze niet kan acteren met een publiek. Ze begon met studeren tijdens corona, dus ze weet ook niet hoe het was ervoor. "Voor mij kan het alleen maar vooruitgaan, aangezien ik het leven en studeren voor corona nog niet kende."

Terwijl ik de uiterst positieve jongedame bedank, raast haar bus voorbij. Daar gaat ze dan, Lily wuift nog even, waarna ze opgaat in de gehaaste menigte.

Alexandra Haven

Elke maand strijkt een reporter van De Vijfhoek neer aan een halte en vraagt aan een buurtbewoner of passant hoe het met hem of haar gaat en wat er zich in zijn of haar leven afspeelt. Deze maand ontmoeten we Lily.

Résumé

C'est un matin brumeux, les gens traversent l'heure de pointe du matin. Je suis debout à l'arrêt de la Porte de Namur, mes doigts ne gèlent pas. Alors que j'essaie de m'adresser au plus grand nombre possible d'âmes pressées, la conversation est interrompue à chaque fois, car elles doivent courir vers leur bus. Je me tiens ici avec mon micro dans les mains et la vie fait rage.

Lucius Romeo-Fromm

Lucius Romeo-Fromm, een Amerikaanse pilates leerkracht bij De Markten die zijn weg naar Brussel heeft gevonden, doet zijn verhaal.

Jij bent afkomstig uit Amerika? Hoe ben je hier terechtgekomen?

Ik ben inderdaad Amerikaans, maar mijn voorouders zijn Europeanen, ik heb zowel Duits, Italiaans, Turks als Indisch bloed in mij. Ik ben een mengeling van alles, een beetje zoals de gemiddelde Amerikaan. Al meer dan 30 jaar ben ik in België, ik heb hier mijn leven opgebouwd. Oorspronkelijk was ik hier voor de liefde, maar al snel begon ik te werken in de theater- en danswereld. Ik had dan ook geen enkel idee dat ik zo lang zou blijven.

Hoe ben je dan zo snel aan werk geraakt?

Ik ben na twee weken beginnen werken, dankzij mijn connecties die ik al had gelegd in New York. Eigenlijk was het ook redelijk uit het niets, ik ging samen met een vriend naar een repetitie in Antwerpen. De choreograaf had helpers nodig en dus ging ik meteen aan de slag voor zijn project. Ik ben dan beginnen focussen op hoe ik mijn leven hier kon opbouwen. Want toen waren er nog geen smartphones en internet, dus ik zat wel effectief aan de andere kant van de wereld.

Waarom ben je uiteindelijk zo lang gebleven?

Mijn intentie was om maar een paar maanden te blijven, maar dat werd al snel twee jaar. Nu is dat al 30 jaar, ik bleek gewoon op het juiste moment op de juiste plaats te zijn hier in België, wat mijn beroep betreft. In het begin realiseerde ik mij ook dat er hier een kwalitatief betere levensstijl is in vergelijking met de Verenigde Staten.

In hoeverre verschilt jouw leven hier, van dat in Amerika?

Werken in de podiumkunsten is heel verschillend, in de VS zijn er namelijk veel minder kansen dan hier. En als je in die sector werkt in Amerika, dan kan je niet met zekerheid zeggen dat je je maandelijkse huur zal kunnen betalen. In al die jaren heb ik nog nooit zoveel huur betaald als voor mijn kleine studio in New York, dat was ongeveer 1000 euro huur per maand, voor iets heel kleins. Het verschil hier is dat ik de mogelijkheid krijg om een deftig leven op te bouwen zonder er al te veel moeilijkheden te ervaren. Het belangrijkste is dat de levenskwaliteit hier beter is, ik spreek dan over gezondheidszorg en de mentaliteit. Mensen hebben hier een ruimere kijk op het leven dan in Amerika.

Hoe ziet jouw dagelijkse planning eruit?

Ik werk eigenlijk freelance waardoor ik geen vaste planning heb. Maar meestal start ik mijn dag met een groeps- of privéles. Daarna spring ik op de trein

richting Gent, want daar werk ik samen met een theaterregisseur en schrijver, daar gaat mijn tijd op dit moment het meest naartoe. We werken aan een nieuw stuk dat in mei uitkomt. Dit repeteren we dan verschillende keren, waarna ik de trein terugneem naar Brussel, om nog een les te geven. Maar soms blijf ik ook in Gent en hang ik daar de toerist uit. Daarnaast kook ik ook wel eens voor een groep artiesten, als de regisseur dat vraagt.

Wat is dan je lievelingsgerecht?

Chicons, witloof, dat is mijn favoriet. Bittere groenten, en witloofrolletjes in hesp met gratin, ik krijg er nu al water van in mijn mond. En kijk, wie houdt er nu niet van frietjes? Soms denk ik eraan om een eigen frietkot te openen met organische frietjes en huisgemaakte sauzen in Nashville, Tennessee. Ik denk dat dat wel "big business" kan zijn, en zeker als ik er nog Belgisch bier zou aan toevoegen.

Ben je dan blij dat je hier in deze stad woont? Bij de Naamsepoort?

Ja, in Brussel smelt iedereen samen met elkaar en het is dan ook heel leuk om hier in een internationale gemeenschap terecht te komen. In een stad die eigenlijk niet al te groot is, in vergelijking met New York natuurlijk. Voor mij is het echt klein en een soort van dorpsleven. Ik ben niet echt een fan van de Naamsepoort op zich, door de winkelketens die er zijn. Maar waar

ik woon, in de Koninklijke-Prinsstraat, voel ik me thuis. Het is een heel rustig zijstraatje, dat tegelijk ook in het middelpunt van alle drukte ligt.

Hoe zie je jouw toekomst?

Het ding is dat als ik naar de VS zou verhuizen, het daar heel moeilijk zal zijn om een veilig gevoel te creëren. Dus ik denk dat ik sowieso wel altijd één voet op de Belgische bodem zal houden. Als ik bijvoorbeeld een frietkot zou hebben in Nashville, dan ben ik nog altijd met dit land verbonden. Maar daarnaast zie ik mezelf ook wel nog verder werken in de podiumkunsten, want deze sector kan nog evolueren. Dus ik denk dat ik wel nog steeds zal optreden, koken en bezig zal zijn met de geest en het lichaam.

Wat is het allerbelangrijkste voor jou op dit moment?

Ik vind het belangrijk dat ik mijn zelfkennis blijf ontwikkelen en dat ik niet zwart-wit ga denken, maar juist ruimer durf te kijken. Ik noem dat kijken vanuit een bolvormig perspectief, het kan alle richtingen uitgaan. Dat is een doel voor mij, om daar nog meer op te focussen. Daarnaast is het leven ook heel kort en het is dan ook belangrijk om nog wat meer te genieten, en om dingen rustig aan te doen, op ons gemak.

Wat een mooie noot om mee af te sluiten, dankjewel Lucius voor dit boeiende interview.

Als u zijn pilatesles wil volgen, surf dan naar de site van demarkten.be. Daar

kunt u zijn les terugvinden onder de naam Early Bird Pilates.

Alexandra Haven

Lucius Romeo-Fromm est un professeur Américain de Pilate à De Markten, cette homme de couleurs qui a trouvé sa voie sur Bruxelles nous raconte son magnifique parcours de vie.

BRUSSELSE ARCHITECTUUR

>NAAMSEPOORT

Naamsepoort: een lastig kruispunt, een drukke tunnel, een metrostation, een warrige stedelijke ruimte langs de Kleine Ring. Naamsepoort is een kluwen van stedelijk leven waar luxewinkels (Gulden Vlies), "populaire commerce", (Waverse- en Elsensesteenweg), horeca (steeds schaarser) en cultuur (cinema's) door elkaar lopen en met wisselend succes gedijen. Matonge geeft er daarenboven een exotische toets aan. Het gebeuren speelt zich grotendeels "extra muros" af, côté XL.

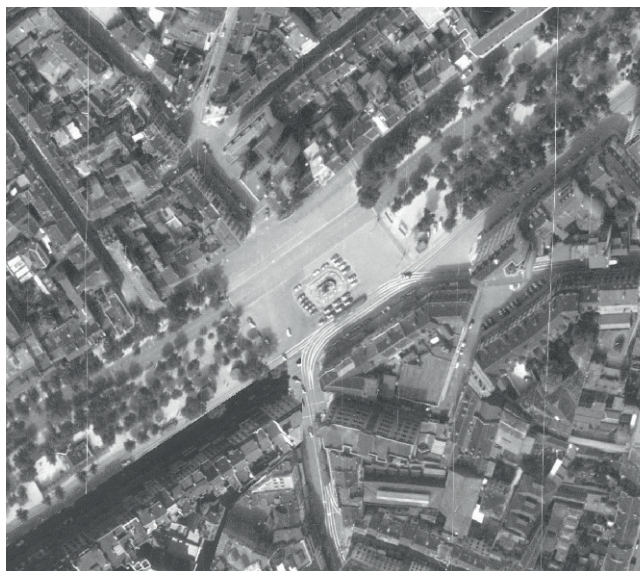
Gedeeltelijk gebouwd op de oude stadsvesten draagt het stadsschap er nog steeds de sporen van. Op het Grote Plan van Brussel uit 1760 zien we de vesten buiten de poort die toen nog Coudenbergse Poorte genoemd werd. De Bastion Tower blijkt een erfenis van het vroegere Bastion voor dezelfde Poorte. De oude poort werd geflankeerd door het karmelietessenklooster dat daar rond 1600 door de aartshertog gebouwd werd. Twee eeuwen later werd het gekocht en verkaveld door architect Louis Montoyer¹. En zo verdween langzaam het Brussel van de 16-17de eeuw.

In de loop van de 19de eeuw kreeg Brussel en de Naamsepoort zijn "brusselend" fin-de-siècle-uitzicht. De Naamsepoort werd een waardig plein midden bekrond met een weelderige fontein² ter ere van burgemeester de Brouckère. Een postkaart schildert ons een plein met statige gebouwen en geanimeerde terrassen. Zo zal het zijn tot in de jaren vijftig van de 20ste eeuw en dan maakt de "voortgangskoorst van '58" zich meester van de stad. Als we de foto van 1955 vergelijken met vandaag kunnen

we alleen maar huilen. Het plein werd weggevaagd en ontwricht richting Elsensesteenweg. In 1965 werd de Bastion Tower gebouwd, hiervoor werd een gans huizenblok opgeofferd en de oude Bastionstraat geliquideerd. Wat overblijft zijn onbestemde winderige buitenschaalse ruimten.

Magere troost dat de stad Brussel een deel ervan recent tot Patrice Lumumba square omdoopte. In de jaren vijftig werd de Brouckèrefontein gedemonteerd en pas in 1977 in Laken heropgebouwd. In 1999 kwam er een "signaal" voor in de plaats, een "Teken van Licht" volgens zijn ontwerper Jacques Moeschal³. Ons doet het denken aan niet helemaal geslaagde ventilatiekokers...

De metamorfose van de Naamsepoort is nooit volledig, recent (2017) werd de amper 25 jaar oude hoofdzetel van Engie Electrabel grondig overhoop gegooid en gerestyled tot AXA hoofdkwartier. Men is er in geslaagd een logo tot architectuur te verheffen. Een schetterend en dissonant straatbeeld naast de klassieke gevels van de ingang Naamsestraat en vloekend met het

statig gerenoveerde gebouw op Troonplein 1.

Toch nog één positief punt: de Elsensesteenweg werd na veel vijven en zessen heraangelegd en werd alvast een rustige en aangename promenade.

Marcel Rijdams

¹ Montoyer, een neoklassieke architect in dienst van de Oostenrijkse landvoogd, ligt aan de basis van de eind 18de eeuwse metamorfose van de stad.

² Ontworpen door Hendrik Beyaert

³ Heeft Brussel en België wel met meer monumentale tekens opgezadeld

Foto's: Archief Stad Brussel, Bruciel, Nels, mrd.

MARCEL RIJDAMS

HALTE VAN DE MAAND >NAAMSEPOORT

Gedurende bijna een eeuw prijkte op de Naamsepoort, op een plek iets noordelijker dan de huidige rotonde, een fontein ter ere van burgemeester Charles de Brouckère (1796 – 1860). Zijn familienaam werd aanvankelijk uitgesproken als 'De Brouckere', zonder 'accent grave' (spreek dus uit als 'Debroekere'). Deze aristocratische familie was afkomstig uit Torhout. Charles de Brouckère werd in 1847 lid van de gemeenteraad van onze hoofdstad en een jaar later, in het woelige revolutiejaar 1848, volgde hij burgemeester op als opvolger van Wyns de Raucour.

De Brouckère werd geboren in de woelige periode tussen Oostenrijkse en Hollandse tijd. Hij lag mee aan de grondslag van het onafhankelijke België. Hij was in 1831, op het moment dat België in oorlog was met Nederland, minister van Oorlog maar dat bleef hij niet lang. Wat was Charles de Brouckère eigenlijk niet? In zijn lange carrière is hij officier, beheerder, journalist, wetgever, minister, economist, professor, industrieel en ook nog burgervader geweest. Vandaag zouden we voor zo'n figuur het woord 'manager' gebruiken. Als burgemeester hechtte hij de Leopoldswijk aan de hoofdstad, sloot de stad aan op een modern waterbedelingsnetwerk, trok lanen (o.a. de Louizalaan), schreef mee aan de onteigeningswet die voor de stedenbouwkundige ontwikkeling van Brussel zo cruciaal zou worden.

We zouden hem vandaag ook een 'links-liberaal' noemen: een voorstander van de vrije markt maar met een hart voor het arbeidersvraagstuk. Tijdgenoten bezigden vaak hetzelfde woord als het over burgemeester de Brouckère ging: 'infatigable', onvermoeibaar. Zijn overlijden in april 1860

was als een donderslag bij heldere hemel. Hij kwam net terug van een uitstap naar Parijs, werd enkele dagen later onwel en bleef tot in zijn laatste uren bij volle bewustzijn. De wet over de afschaffing van de octrooien van zijn partijgenoot Frère-Orban mocht hij net niet meemaken.

De fontein ter ere van de liberale burgervader zou pas in de jaren vijftig van de twintigste eeuw moeten plaats ruimen voor de tunnels van de Kleine Ring. Zoals dat vaak gebeurt met monumenten in Brussel had het veel voeten in de aarde voor de inhuldiging een feit was. Al in het jaar van het overlijden van de burgemeester werd een openbare inschrijving georganiseerd voor de oprichting van een monument. Aanvankelijk werd gedacht aan een plein in de Leopoldswijk maar (ongegronde) geruchten dat daar een Londens monument zou komen, gooiden roet in het eten. Na een hele rits projecten die het niet haalden, werd gekozen voor een idee van architect Beyaert, in samenwerking met beeldhouwers Edouard Fiers en Pierre Dunion. Bovendien liep

BRUXELLES BRUXELLES PORTE DE NAMUR FONTAINE DE-BROUCKERE BOULEVARD DU REGENT ET AVENUE DES ARTS

het project vertraging op omdat het Carraramarmer dat was verstuurd op zee verloren was gegaan.

Toen het finale project werd voorgesteld vond een journalist de architectuur bekrompen en dat er te veel aandacht was voor details: "Het concept lijkt wel zo dood als een pier. Niets herinnert aan de zo verdienstelijke burger die wij betreuren, tenzij zijn borstbeeld". De Neptunus en Amphitrite-figuren herinnerden de passant aan het feit dat de Brouckère de hoofdstad had laten aansluiten op een modern waterbedelingsnetwerk.

Het was burgemeester Jules Anspach die de fontein op 12 oktober 1866 inhuldigde. De fanfare van de pompiers opende de festiviteiten, gevolgd door

een stoet folkloristische en sportieve verenigingen: kegel-, bol- en balspelers, boog- en kruisboogschutters. Het waren echter de Britse 'riflemen' die de show stalen. Na de speech van burgemeester Anspach werden de waterspuwende draken, leeuwen en dolfinen in werking gesteld. In 1944 kropen dolblij Brusselaars op het monument om een glimp te kunnen opvangen van de Amerikaanse en Engelse bevrijders. In 1978, meer dan dertig jaar na de ontmanteling, kreeg de fontein een nieuwe plek op de hoek van de Houba de Strooper en de Palfynstraat. Toch een beetje een verloren plek voor zo'n historisch monument.

Wat opvalt in de biografie van Charles de Brouckère is dat hij het zelf niet zo had voor lofbetuigingen. Toen de Brus-

selaars hem in een of andere volkswijk wilden eren met een 'rue de Brouckère' weigerde hij dat resoluut. Maar ook bronzen standbeelden voor landvoogden en staatsleiders uit het verleden konden hem niet bekoren: zo was hij resoluut tegen een standbeeld voor Egmont en Hoorne op de Grote Markt (die verhuisden later naar de Kleine Zavel) en ook een nieuw standbeeld voor de gouverneur van de Oostenrijkse Nederlanden, Karel van Lorreinen, op de plek waar het vorige had gestaan (namelijk het Koningsplein) vond hij maar niks: met dat Oostenrijkse regime wilde hij immers niets te maken hebben!

Stefan Moens

PORTE DE NAMUR, OF PORTE DE L' AMOUR

Bij het binnenwandelen van de Matongewijk, aan de rechterkant van de Elsenesteenweg, ter hoogte van het kruispunt met de Waversesteenweg, kan je een fresco bewonderen met als

titel "Porte de Namur, Porte de l'Amour". Het werd gemaakt door de Congolese kunstenaar Chéri Samba. Het kunstwerk toont de bewoners van de wijk, bij elkaar verzameld op een kruispunt. De

inwoners geven commentaar over de interculturaliteit van Brussel, hun angsten en verlangens in hun nieuwe thuisland België.

Sinds het schilderij voor het eerst te bezichtigen was in 2002, heeft het grote bekendheid verworven en heeft het ook heel wat controverses uitgelokt.

Op 25 juni 2011 kwam het tafereel zelfs tot leven! Een tachtigtal personen, die destijds model hadden gestaan, kropen in de huid van hun personage, op de exacte plaats waar het schilderij tot stand was gekomen. Het was een feestelijk tableau vivant, een levende re-enscenering van de afgebeelde scène. Met de remake van Porte de l'Amour wilde men de onafhankelijke cultuur die in Matonge leeft en de gemeenschapszin die in het schilderij geportretteerd is, in het licht stellen en levend maken.

De performance was de laatste in het project "Postcards from the future", van het trio C&H, dat theateracts en spontane improvisaties met omstanders op een bepaalde plek in Brussel op foto vastlegde.

Wil je deze levende reconstructie herbeleven, of ben je nieuwsgierig geworden? Bekijk het filmpje op <https://vimeo.com/31603857>

LUMUMBA OF GEEN LUMUMBA?

De Naamsepoort is een kruispunt van verschillende werelden en voor velen is ze synoniem voor shopping en vrije tijd. Hotels staan er tussen boetieks, populaire en gerenommeerde merk winkels, cafés, theaterzalen, fastfoodketens, bars en restaurants. Je vindt er net zo goed grote banken en kantoren. Maar wat deze plek echt uniek maakt, is natuurlijk de Afrikaanse Matongewijk. In tegenstelling tot wat iedereen denkt, wonen er in verhouding niet zoveel Congolezen in Matonge. Men komt er winkelen of gaat er uit, maar in Brussel, (net zoals in Schaarbeek, Molenbeek en Anderlecht) wonen meer Congolezen dan in Elsene.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat net daar, op het piepkleine stukje Brussel-Stad, dat aan de ingang van Matonge ligt, in 2018 het Lumumbaplein werd ingehuldigd. Op dit stukje van de Bolwerksquare (verwijzend naar de stadsmuur die hier ooit stond), bevond zich voor 1958 het bekendste en mooiste koloniale café, Café de l'Horloge. Het was heel exclusief, je kon er niet met geld betalen maar met penningen/jetons en die moest je in grote hoevee-

heden ineens aankopen, zodat alleen kapitaalkrachtigen het café konden bezoeken. Het was dus een soort club waar industriëlen en politici die actief waren in de kolonisatie van Congo mekaar konden ontmoeten, aldus Lucas Cathérine. Bij de aanleg van de kleine ring is Café de l'Horloge afgebroken nu is er de metro-ingang en een standplaats voor taxi's.

Congoactivisten streden al jaren voor een plek in het Brusselse straatbeeld voor Patrice Lumumba, de eerste premier van het onafhankelijke Congo die in 1961, met medeweten van België, zes maanden na de onafhankelijkheid, vermoord werd. Om verschillende redenen, voornamelijk onder druk van de liberale MR, een partij met een grote koloniale lobby, reageerde het gemeentebestuur van Elsene altijd negatief op het voorstel van een Lumumbaplein.

In tegenstelling tot wat eerst gezegd werd, komt er geen standbeeld van Lumumba. Wel hangt er een gedenkplaat aan de ingang van de metro.

GEMEENTERAAD

>PARKEERPERIKELLEN

Het college van burgemeester en schepenen stelt tijdens de gemeenteraadszitting van 20 december 2021 voor om een toelage van 64.493 euro toe te kennen aan het "Burgerplatform voor steun aan vluchtelingen". Deze som is bestemd om de huur- en maaltijkosten van een hotel voor asielzoekers te betalen.

Gemeenteraadslid Riet Dhont getuigt dat ze die ochtend aanwezig was in het Klein Kasteeltje. De deuren gingen er open om 8u en om 8u30 gingen ze op slot. Een honderdtal mensen zijn op straat gebleven. Ze vraagt of het vroegere Bordet ziekenhuis kan opengesteld worden als verblijfplaats voor asielzoekers.

Burgemeester Close (PS) verklaart dat de stad niet bevoegd is voor asiel en migratie, maar noemt het wel zijn verantwoordelijkheid. Niks doen is geen optie, aldus de burgemeester. Verder verduidelijkt hij dat er in het Brussels gewest slechts één hotel beschikbaar was om een honderdtal personen in onder te brengen. Hij bedankt zijn partijgenoot Charles Piqué met wie hij hierover onderhandeld heeft. Hij stelt dat er momenteel onderhandelingen aan de gang zijn met het Bordet instituut.

De vzw "Brussels Major Events" ontvangt een toelage van 150.000 euro voor het evenement "She Run". Gemeenteraadslid Bianca Debaets (CD&V) zegt niet meer te kunnen volgen. Elke gemeenteraadszitting moet er een subsidie gestemd worden voor deze vzw. Ze vraagt zich af of de stad slechts één organisatie heeft die projecten kan uitvoeren. Het is haar niet duidelijk wat de kernopdrachten zijn van deze vzw. Ze wil graag een overzicht van wat "BME" het afgelopen jaar aan subsidies heeft ontvangen en een woordje uitleg van de bevoegde schepenen. Ze besluit met: "Een kat vindt er haar jongen niet in terug". Schepenen van sport Benoit Hellings (Ecolo-Groen) antwoordt dat het gaat om een sportevenement voor vrouwen dat de stad in 2022 wil organiseren in samenwerking met "ISF" (International Sport Federation). Gemeenteraadslid

Debaets repliceert in het Frans: "Ik denk dat we ons beter in het Frans uitdrukken want de heer Hellings heeft een antwoord gegeven naast de kwestie". Schepenen Hellings meldt dat men de bedragen van de subsidies die "BME" krijgt, kan vinden op de website "goedbestuur.brussel.be". Gemeenteraadslid Debaets belooft dezelfde vraag te herhalen tijdens de volgende gemeenteraadszitting.

Het college van burgemeester en schepenen heeft een nieuw parkeerreglement opgesteld en dat zorgt voor heel wat commotie. Gemeenteraadslid Didier Wauters (CDH) betreurt dat schepenen van mobiliteit Bart Dhondt (Ecolo-Groen) het plan niet mondeling voorstelt. Enig opzoekingswerk levert een resultaat op dat ik hier beperkt weergeef: de stad wordt opgedeeld in

vier parkeerzones: groen, grijs, blauw en rood. Het gebied binnen de vijfhoek is een grijze zone waar tegen betaling maximaal 4u30 mag geparkeerd worden. Parkeren wordt betalend van maandag tot en met zaterdag van 9u tot en met 21u (vandaag tot 18u). De prijs van een eerste bewonerskaart blijft behouden op 10 euro per jaar. Het tarief van een tweede bewonerskaart stijgt van 50 euro naar 110 euro per jaar. Stadsbewoners zullen een vrijstellingskaart voor bezoekers kunnen aanvragen voor maximaal 100 toegestane periodes van 4u30. De kostprijs bedraagt 2,50 euro per periode.

Gemeenteraadslid Marie Nagy (Défi) juicht dit nieuwe parkeerplan toe. Ze meent dat het ten goede zal komen aan zowel inwoners als bezoekers van de stad. Ze is ook verheugd dat de huur voor een fiets in een box verlaagt van 60 naar 10 euro per jaar.

PTB*PVDA-gemeenteraadslid Mathilde El Bakri zegt verbijsterd te zijn over wat ze gehoord heeft van de partij Défi. Ze is van mening dat dit nieuwe parkeerreglement uiterst asociaal is. Ze stelt vast dat vorige spreker de term "openbaar vervoer" niet éénmaal gebruikt heeft. Ze voegt eraan toe dat de nieuwe maatregelen de stadskas zullen vullen op de rug van de werknemers.

Gemeenteraadslid Mathias Vanden Borre (N-VA) is verbaasd dat het college dit

© MIREILLE WILLEMS

project vandaag aankondigt. Hij richt zich tot de Ecolo-Groen-fractie en meldt hen dat hun partij voorstander is van één mobiliteitsplan op het niveau van het gewest. Hij stelt vast dat Elke Van den Brandt (Ecolo-Groen), minister van mobiliteit in de Brusselse regering momenteel zelf inzet op een gewestelijk parkeerplan. Hij voorspelt dat er van een eengemaakt gewestelijk parkeerplan geen sprake meer zal zijn. Minister Van den Brandt stelt onder meer voor om het tarief van de eerste bewonerskaart vast te leggen op 60 euro.

Burgemeester Close verklaart dat het college gewacht heeft met de voorstelling van het nieuwe parkeerreglement. Hij meldt dat er getwijfeld werd om het uit te brengen door de gebeurtenissen in het Brussels parlement. We hebben beslist om ons ambitieuze plan te lanceren. We zullen zien hoe het evolueert op gewestelijk niveau, meldt hij.

Schepenen van mobiliteit Bart Dhondt (Ecolo-Groen) verduidelijkt dat het plan van de stad de bedoeling heeft om meer parkeerplaatsen vrij te maken op de openbare weg door er langdurig parkeren minder mogelijk te maken. We beschikken over 70.000 parkeerplaatsen in de stad, waarvan 50.000 privéplaatsen en 13.000 in openbare parkings. We willen van deze laatste meer gebruik laten maken, voegt hij eraan toe. Het nieuwe parkeerplan gaat in op 2 mei 2022.

Opmerkelijk: Gemeenteraadslid Bertin Mampaka (MR) mengt zich tijdens de jongste gemeenteraadszittingen niet in het debat. Hij laat zich niet zien, hij zet de camera af tijdens de livestream. Horen doen we hem enkel als er moet gestemd worden en dan is zijn antwoord stevast "comme le groupe".

Mireille Willems

BERICHTJES VAN HIER EN GINDER

5 PUNTEN OMRUILEN VOOR EEN KOP KOFFIE IN GC DE MARKTEN

Ruil 5 Paspartoepunten in voor een heerlijke kop koffie in GC De Markten

Beschikbaarheid:

Onbeperkt voorradig. Dit voordeel is beschikbaar voor pashouders van alle UiTPAS-regio's en wordt aangeboden door Paspartoe Brussel.

BUIKDANSEN - BELLYDANCE

Ontdek deze nieuw cursus op woensdag 2 maart van 18u tot 19u in de Zwevende Zaal. De Markten organiseert een Buikdanscursus voor alle niveaus!

In deze uitdagende tijden is het essentieel om goed voor jezelf te zorgen, en buikdansen kan daarbij helpen. Het is een uitstekende manier om jezelf te bevrijden van stress en andere schadelijke spanningen.

Zoals alle sporten heeft het buikdansen veel voordelen: het versterkt en verzacht het lichaam, vergroot het zelfvertrouwen en brengt je vrouwelijkheid naar voren, verbrandt calorieën en scheidt gelukshormonen zoals serotonine, endorfine, oxytocine en dopamine af die erg belangrijk zijn voor je mentale en fysieke gezondheid. Ook goed voor het geheugen en de conditie, het maakt je proactief en zelfverzekerder.

COLOFON

Werkten aan dit nummer mee:

Eva Wilsens, Hanne De Nil, Hilde Van Geel, Salwa Achabouch, Maya Wilsens, Marcel Rijdams, Stefan Moens, Mireille Willems, Greet Callaerts, Katrien Colenbie, Fabienne Claes en Alexandra Haven

Foto's: De Markten en ingezonden

Lay-out en druk:

Drukkerij Atlanta Schaffen

Oplage: 4.500

Advertentiewerving:

De Markten, 02 512 34 25, demarkten@demarkten.be

Verantwoordelijke uitgever:

Isolde Boutsen

De Vijfhoek is het maandblad van De Markten, Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel, 02 512 34 25, demarkten@demarkten.be, www.demarkten.be, www.facebook.com/demarkten.brussels 0448.654.692 RPR Brussel

Wie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest woont, kan De Vijfhoek gratis ontvangen.

Woont u buiten Brussel?

Dan krijgt u De Vijfhoek door € 12,50 over te schrijven op rekeningnummer BE62 4331 1470 6161 met de vermelding van 'Abonnement De Vijfhoek'.

Wist je dat je al onze publicaties ook online kan bekijken?

Surf naar www.demarkten.be/publicaties. Wil je onze e-nieuwsbrief ontvangen? Mail naar demarkten@demarkten.be of schrijf je in op www.demarkten.be.

De Markten respecteert je privacy. Je contactgegevens gebruiken we uitsluitend om je De Vijfhoek toe te zenden en je op de hoogte te houden van eigen activiteiten van Gemeenschapscentrum De Markten en aanverwante organisaties in de Vlaamse Gemeenschap te Brussel. Je kan op elk moment een adreswijziging doorgeven of aangeven dat je onze informatie niet langer wilt ontvangen via demarkten@demarkten.be of De Markten, Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel. Voor meer informatie over je overige rechten conform de privacywetgeving, raadpleeg www.demarkten.be/uw-privacy.

Met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Markten maakt deel uit van N22, het netwerk van de 22 Brusselse gemeenschapscentra.

Steun De Vijfhoek:

Uw steun blijft welkom op rekeningnummer BE62 4331 1470 6161 van De Markten met vermelding 'steun De Vijfhoek'. Dank aan Michel Georges

Voor het maartnummer van De Vijfhoek zijn teksten en aankondigingen welkom tot uiterlijk 14 februari. Artikelwerving: De Markten, 02 512 34 25, demarkten@demarkten.be

De redactie behoudt zich het recht voor om teksten in te korten of aan te passen.

Openingsuren onthaal:

maandag tot vrijdag van 9 tot 20u, vrijdag van 9 tot 17u en zaterdag van 9 tot 13u (behalve tijdens de schoolvakanties). Het onthaal van De Markten is gesloten op zondag.